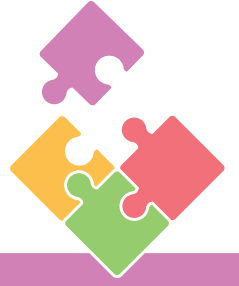

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

KÖF
KONU
ÖĞRENME
FÖYÜ

01

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Adı : Soyadı :

Güçlü Avrupa'nın Doğuşu ve Osmanlı Devleti

• UYANAN AVRUPA

Skolastik çağı atlatan Avrupa 20. yy başlarından itibaren sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanda etkili ve güçlü olmaya başladı. Güçlü Avrupa'nın ortaya çıkışında Rönesans, Reform ve Aydınlanma Çağının etkisi oldukça fazladır.

SES YAYINLARI

Coğrafi Keşifler: Yapılan keşiflerle zenginleşen ve ekonomik olarak güçlenen Avrupa sermaye birikimi elde etti. Zenginleşen Avrupa'da bilime, sanata ve edebiyata ilgi artmaya başladı.

Rönesans: 16. yy da Avrupa zenginleşmeye başlayınca sanat, edebiyat ve kültür alanında değişim göstermeye başladı. Bu değişimle birlikte kilisenin dogmatik etkisi kayboldu ve bilim gelişmeye başladı.

SES YAYINLARI

Reform: Avrupa'da Katolik kilisesinde yapılan değişiklikler sonucunda bilimin önündeki en büyük engel kalktı. Böylece Skolastik düşünce yıkılarak özgür düşüncenin önünde engel kalmadı.

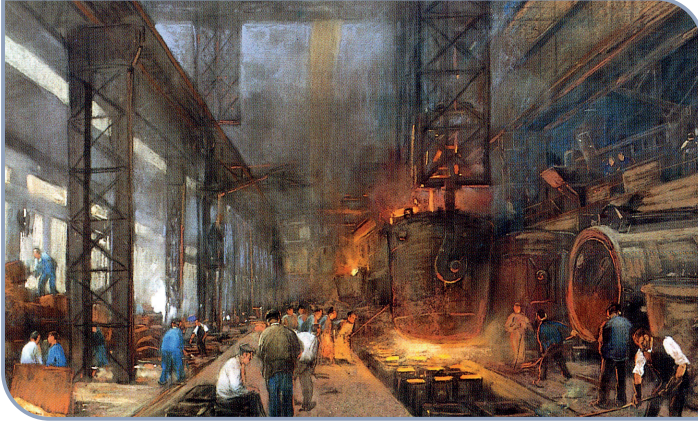

Aydınlanma Çağı: Avrupa'da 18. yy'da akla önem veren düşünce sisteminin etkisi ile bilim ve felsefe alanında meydana gelen önemli değişiklikler sayesinde Aydınlanma Çağı ortaya çıktı.

Dünyayı Etkileyen İki Önemli Olay

1- Sanayi İnkılabı

Sanayi Devrimi yaşanmadan önce insanlar günlük hayat-taki işlerini genellikle ya kas gücüne ya da hayvan gücüne dayalı olarak yapıyordu.

Sonraki süreçlerde Avrupalı Devletler süreç içerisinde bilgiyi teknolojiyle harmanlayıp buhar gücüyle çalışan fabrikalar kurdular. Ayrıca buhar gücüne dayalı gemi ve lokomotif icat ettiler.

Buluşlar ile beraber insan ve hayvan gücünün yerini makinalar almaya başladı. İnsan ve hayvan gücüne dayalı üretim tarzından ayrılarak makine gücüne dayalı üretim tarzına geçilmesine Sanayi İnkılabı denir.

Sanayi İnkılabı ile birlikte;

- Avrupa'daki fabrikalar seri üretime geçti ve bu durum fiyatların ucuzlaşmasına neden oldu.
- Ham madde ve Pazar ihtiyacı arttı.
- Ham madde ve Pazar ihtiyacı sömürgecilik faaliyetlerine neden oldu.
- I. Dünya Savaşı'na zemin hazırladı.
- İşçi sınıfı ortaya çıktı.
- İşçilerin haklarını korumak amacıyla sendikalar kuruldu.
- Köyden kente göç başladı

Sömürgecilik kısa süre içerisinde büyük devletler tarafından kullanılmaya başlandı. Böylece ham madde ve pazar ihtiyacını bu yolla karşıladılar. Sömürgecilikte İngiltere baş çekerken Dünya üzerinde geniş bir alanı sömürge haline getirdi ve üzerinde Güneş batmayan ülke olarak adlandırılmaya başlandı. İngiltere'nin sömürge çalışmaları peşine birçok Avrupalı devlet sömürge arayışına girdi ve böylece devletler arasında sömürge yarışı, ham madde ve akabin-

SES YAYINLARI

Sanayi İnkılabının Osmanlı Devletine Etkileri;

- Bol miktarda ve düşük fiyatlarda üretilen bu mallar Osmanlı Devleti'nin pazarlarını istila etti.
- Osmanlı esnafı Avrupa'dan gelen ucuz mallarla baş edemeyince küçük el tezgahları ve atölyeler kapandı.
- Osmanlı Devletinde işsizlik artmaya başladı.
- Osmanlı Devletinin ekonomisi daha fazla kötüleşmeye başladı.

SES YAYINLARI

- Güçlü bir devletin, güçsüz bir devletin yer altı ve yer üstü kaynaklarını kendi çıkarları için kullanmasına **SÖMÜRGEÇİLİK** denir.

de Pazar rekabeti oluşmaya başladı. Zamanla artan bu rekabet siyasi çatışmalara döndü ve bu rekabet 1. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkin bir rol oynadı.

2- Fransız İhtilali

Krallıkla yönetilen Fransa'da halk eşit olmayan şartlarda ve baskı altında yaşıyordu. Halk toplanan vergiler altında ezilerek ekonomik yönden sıkıntı yaşamaktaydı. Fransız halkı mevcut düzeni değiştirmek için harekete geçti.

Fransız İhtilali ile birlikte dünyaya hak, eşitlik, adalet, özür-lük ve insan hakları gibi düşünceler yayıldı.

Fransız İhtilali ile dünyaya yayılan en tehlikeli düşünce milliyetçilik akımı olmuştur. **“Her millet kendi devletini kurabilir”** düşüncesi ile azınlık olarak yaşayan devletler Avrupalı Devletlerin kışkırtması ile ayaklanarak devlet kurma düşüncesi ile hareket ettiler.

Osmanlı Devleti ve Avusturya Macaristan İmparatorluğu gibi farklı milletlerden oluşan çok uluslu devletler İhtilalden en fazla etkilenen devletler oldu.

ÇOK ULUSLULUK: Farklı milletlerin bir arada yaşamasına denir.

Sarsılan Osmanlı

Sanayi İnkılabı karşısında ekonomisini düzeltemeyen ve ekonomisi giderek bozulan Osmanlı Devleti ihtiyaçlarını karşılayabilmek için Kırım Savaşında İngiltere'den borç aldı ve böylece Osmanlı Devleti ilk dış borcunu almış oldu. Kötü olan ekonomisini düzeltme çabaları sonuçsuz kalmış hatta Osmanlı Devleti Galata Bankerleri adı verilen tefecilerden bile borç para almaya başlamış. Osmanlı Devleti dış borcunu ödeyemeyince Avrupalı devletler borçlarının tahsili için Duyun-u Umumiye'yi (Genel Borçlar İdaresi) kurdu. Böylece Osmanlı Devleti Ekonomik bağımsızlığını kaybetmiş oldu.

Fransız İhtilalinin yaymış olduğu Milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı tebaası içinde yaşayan azınlıklar ayaklanmaya başladı ve kendi devletlerini kurma fikri ile hareket etmeye başladı. Osmanlı Devleti azınlıkların isyan edip Osmanlı Devleti'nden ayrılmalarını engellemek amacıyla başta demokratikleşme hareketi ve devleti kurtarma akımlarını başlattı.

FIKİR AKIMLARI

OSMANLILIK

Osmanlı Sınırları içinde yaşayan tüm milletleri hiçbir ayırım yapmadan adalet ve eşitlik ilkesi çerçevesinde Osmanlı vatandaşı olarak kabul eden akımdır.

TÜRKÇÜLÜK

Büyük bir Türk dünyası oluşturmak amacı ile Türkleri tek bir çatı altında toplamak üzere ortaya atılan bir fikir akımıdır. Turancılık ve PanTürkizm diye de isimlendirilmektedir.

İSLAMCILIK

Tüm Müslümanları Osmanlı Halifesinin etrafında toplayıp birleştirme düşüncesidir. Diğer bir adı Ümmetçiliktir.

BATICILIK

Osmanlı Devletinin kurtuluşunu Batı'nın bilim ve teknolojisini kullanarak kurtulacağını savunur. Diğer adı Garpçılıktır.

Demokratikleşme Hareketleri

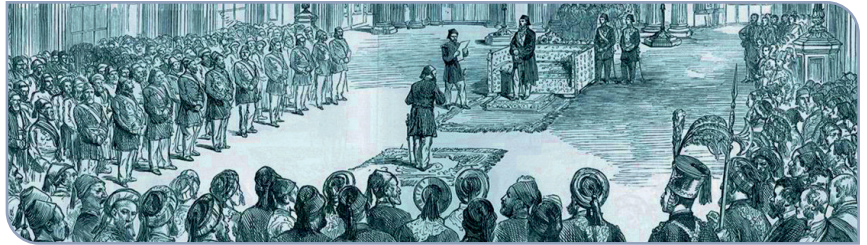
Fransız İhtilalinin yaymış olduğu Milliyetçilik akımının etkisiyle Osmanlı tebaası içinde yaşayan azınlıkların başlatmış olduğu ayaklanmaların etkisini azaltıp devletin dağılmasını önlemek amacıyla yöneticiler bir takım önlemler almaya başladı.

TANZİMAT FERMANI (1839)

1839 yılında Gülhane Parkı'nda ilan edilen fermanın amacı Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm vatandaşların, can, mal ve namus güvenliğini sağlamak, herkesin gelirine göre vergi almak, herkesin kanun önünde eşit sayılması, azınlıkların Osmanlı Devleti'nden ayrılmalarını ve yabancı devletlerin işlerimize karışmalarını engellemektir.

ISLAHAT FERMANI (1856)

1856 yılında Avrupalı Devletlerin baskısı sonucunda gayrimüslimlere çok geniş haklar verilerek devletin dağılmaması amaçlanmıştır. Verilen çok geniş haklara rağmen azınlıkların isyan hareketleri önlenememiştir.

1. MEŞRUTİYETİN İLANI (1876)

Genç Osmanlılar (Jön Türkler) olarak adlandırılan aydınlar Osmanlı Devleti'nde isyanların önlenmesi için halkın yönetime katılması, açılacak olan mecliste azınlıklarında temsiline sağlanması ve bir anayasa hazırlanması gerektiğini bildirmeleri üzerine 2. Abdülhamit Meşrutiyeti ilan etmiştir. Meşrutiyetle beraber Osmanlı Devleti'nin ilk yazılı anayasası olan Kanun-i Esasi ilan edilmiş, yine Osmanlı Devleti'nde ilk kez seçim yapılmıştır.

2. MEŞRUTİYETİN İLANI (1908)

1877-1878 Osmanlı Rus harbi başlayınca meclis Padişah tarafından kapatılmıştı. İttihat ve Terakki mensuplarının baskısı sonucu padişah 2. Abdülhamit 1908 yılında tekrar Meşrutiyeti ilan etti ve Mebusan Meclisi yeniden açıldı.

ETKİNLİK - 1

Kutucuklara uygun kavramları yerleştirelim.

Osmanlı Devleti'nin Çöküşünü Önlemek İçin
Ortaya Atılan Fikir Akımları

1

Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm milletleri, hiçbir ayırım yapmadan adalet ve eşitlik ilkesi çerçevesinde Osmanlı vatandaşları olarak kabul eden fikir akımıdır.

2

Büyük bir Türk dünyası oluşturmak amacıyla Türkleri tek bir çatı altında toplamak üzere ortaya atılan bir fikir akımıdır.

3

Müslümanları Osmanlı Halifesi'nin etrafında toplayıp birleştirmek düşüncesidir. Diğer bir adı Ümmetçiliktir.

4

Osmanlı Devleti'nin, Batı'nın bilim ve teknolojisini kullanarak parçalanmaktan kurtulacağını savunur.

ETKİNLİK - 2

Aşağıda 20. yüzyıla girerken Osmanlı Devleti'nde meydana gelen bazı yenileşme hareketlerine ait bilgilere yer verilmiştir. Bunlara ait numaraları uygun kutucuğa yerleştirelim.

a

TANZİMAT FERMANI

b

I. MEŞRUTİYET

c

ISLAHAT FERMANI

ç

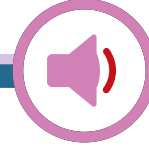
II. MEŞRUTİYET

1. İlk defa halk padişahın yanında yönetimde söz sahibi olmaya başlamıştır.

1. Vergilerin herkesin gelirine göre alınacağı, herkesin kanunlar önünde eşit olacağı vurgulanmıştır.

1. Gayrimüslimlere geniş haklar verilmiş, cizye vergisi de kaldırılmıştır.

1. 1908 yılında İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin etkisiyle ilan edilmiştir.

1. Mustafa Kemal, Osmanlı Devleti'nde yaşayan Sırplar, Yunanlılar, Bulgarlar gibi bazı Balkan uluslarının isyan ettiği bir dönemde Selanik'te dünyaya geldi.

Böyle bir coğrafyada yetişmesinin Mustafa Kemal'de düşüncelerden hangisinin gelişmesine katkı sağlamıştır?

- A) Milliyetçilik B) Batıcılık
C) Osmanlıcılık D) İslamcılık

2. 1789 yılında yaşanan Fransız İhtilali ile birlikte eşitlik, adalet, özgürlük, milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayıldı. Bu durumdan özellikle Osmanlı Devleti gibi farklı milletlerin bir arada yaşadığı imparatorluklar olumsuz etkilendi.

Fransız İhtilali ile ortaya çıkan hangi düşünce Osmanlı Devleti'nin parçalanmasında etkili olmuştur?

- A) Eşitlik B) Adalet
C) Özgürlük D) Milliyetçilik

3. Osmanlıcılık, Osmanlı sınırları içinde yaşayan tüm milletleri hiçbir ayırım yapmadan adalet ve eşitlik ilkesi çerçevesinde Osmanlı vatandaşı olarak kabul eden akımdır.

Bu düşünce akımında hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Devletin sınırlarını genişletmek
B) Devleti parçalanmaktan kurtarmak
C) Halkın tamamına eşit haklar vermek
D) Avrupalıların iç işlerimize karışmasını önlemek

4. İngiltere'de başlayan Sanayi İnkılabı, kısa sürede diğer Avrupa ülkelerine de yayıldı. Sanayileşen ülkeler farklı sektörlerde çok sayıda fabrika kurdular. Bu fabrikalarda işlenecek ham maddeye ve fazla olan malları pazarlayacak pazara ihtiyaç duydular. Bunun üzerine geri kalmış ülkelerin zenginliklerine göz dikerek, topraklarını sömürgeleştirdiler.

Bu bilgilerde Sanayi İnkılabı'nın hangi alanlardaki etkisinden söz edilebilir?

- A) Askeri B) Sosyal
C) Kültürel D) Ekonomik

5. Islahat Fermanı ile birlikte Osmanlı Devleti'nde yaşayan gayrimüslimlere karşı küçük düşürücü ifadelerin kullanılması yasaklandı.

Bu bilgede Islahat Fermanı'nın hangi yönüne vurgu yapılmıştır?

- A) Askeri B) Siyasi
C) Sosyal D) Kültürel

6. Mustafa Kemal'in doğduğu ve öğrenim hayatına başladığı Selanik, Osmanlı Devleti'nin önemli bir liman şehriydi. Avrupa ile demiryolu bağlantısı vardı. Ayrıca çeşitli dine ve etnik yapıya sahip insanlar bir arada yaşardı.

Bu bilgiye göre Selanik ile ilgili hangisine ulaşılamaz?

- A) Batı ile etkileşim halindedir.
B) Farklı kültürler bir arada yaşamıştır.
C) Osmanlı Devleti'nin en gelişmiş şehridir.
D) Mustafa Kemal'in çocukluğu bu şehirde geçmiştir.

1. 1798 yılında gerçekleşen Fransız İhtilali ile birlikte insan hakları, demokrasi, eşitlik, milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayılmaya başladı. Milliyetçilik fikrinden özellikle Osmanlı Devleti gibi çok uluslu devletler olumsuz etkilendiler.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti'nde meydana gelen;

- I. Trablusgarp'ın İtalya'ya verilmesi
- II. Balkan milletlerinin bağımsızlıklarını elde etmesi
- III. Arapların I. Dünya Savaşı'nda İngilizlerin yanında yer alması

gelişmelerden hangilerinde milliyetçilik fikrinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2. İlk Osmanlı Mebusan Meclisi'nin toplanmasından kısa bir süre sonra II. Abdülhamit, 1877-1878 Osmanlı Rus Harbi'nin getirdiği karışık ortamı bahane ederek meşrutiyet yönetimine son verdi ve Mebusan Meclisini kapattı. Genç Osmanlılar adı verilen aydın grup, meşrutiyetin kaldırılmasına tepki olarak İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni kurdu. Bu cemiyetin baskısı sonucu padişah II. Abdülhamit, 1908 yılında tekrar meşrutiyeti ilan etti ve Mebusan Meclisi yeniden açıldı.

Bu bilgilere göre;

- I. Dış gelişmeler iç politikayı olumsuz etkilemiştir.
- II. İttihat ve Terakki Cemiyeti, meşrutiyete geçişe katkı sağlamıştır.
- III. Genç Osmanlılar II. Abdülhamit'i istememektedir.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

3. Osmanlı Devleti'nde ortaya atılan fikir akımlarına aşağıda yer verilmiştir.

Osmanlıcılık: Bu akıma göre Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı aynı haklara sahip olursa ayrılıkçı isyanlar olmayacaktır.

İslamcılık: Bu akıma göre İslam dünyası Osmanlı halifesi etrafında toplanırsa devletin yıkılması önlenir.

Batıcılık: Bu akıma göre Osmanlı Devleti bir çok alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa ülke içindeki Müslüman olmayan milletler ayrılık fikrinden vazgeçecektir.

Türkçülük: Balkan Savaşları sonrası ön plana çıkan bu akıma göre Türk kültürü korunacak ve geliştirilecek, ülkeyi yöneten kesim Türklerden oluşacaktır.

Bu bilgilerden çıkarılabilecek en genel yargı hangisidir?

- A) Halifeliğin dini gücünden yararlanılmak istenmiştir.
- B) Dağılmayı önlemek milli kültüre sahip çıkmakla mümkündür.
- C) Devleti içine düştüğü kötü durumdan kurtarmak amaçlanmıştır.
- D) Avrupa örnek alınarak modern bir yapıya sahip olmak hedeflenmiştir.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

KÖF
KONU
ÖĞRENME
FÖYÜ

02

Adı : Soyadı :

Mustafa Kemal'in Çocukluğu ve Öğrenim Hayatı

Mustafa Kemal 1881 yılında Selanik'te İslahane Caddesi Koca Kasım Mahallesinde dünyaya geldi. Mustafa Kemal'in anne tarafı Konya, baba tarafı Aydın - Söke'den Selanik'e göç etmiştir. Zübeyde Hanım'ın babası Konya'da Hacı Sofi diye tanınan dindar bir insandı.

Mustafa Kemal

Mustafa Kemal'in annesi Zübeyde Hanım

Mustafa Kemal'in babası Ali Rıza Bey

Mustafa Kemal'in kız kardeşi Makbule Hanım

Babası Ali Rıza Efendi gümrük memuru olarak görev yapıyordu. Ali Rıza Efendi ve Zübeyde Hanım'ın evliliklerinden Mustafa, Fatma, Ömer, Ahmet, Naciye ve Makbule adında çocukları oldu. Mustafa ve Makbule dışındaki çocukları küçük yaşlarda hayatlarını kaybettiler.

• SELANİK : BATIYA AÇILAN KENT

Selanik'te Türk, Rum, Sırp, Bulgar, Ermeni gibi birçok farklı millet bir arada yaşıyordu. Bu nedenle Selanik çok uluslu bir yapıya sahipti. Selanik önemli ticaret yolları üzerinde bulunması ve bir liman kenti olması nedeniyle ulaşım ağı gelişmişti.

Ulaşım ağının gelişmiş olması nedeniyle Avrupa'da meydana gelen değişiklikler ve yenilikler gazeteler yolu ile Selanik'te kolayca öğrenilebiliyordu. Selanik'te farklı milletlerin bir arada yaşamasından dolayı kültürel ve diğer alanlarda birlik ve beraberlik bulunmuyordu.

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Selanik Mustafa Kemal'in kişilik gelişimine katkı sağlamıştır. Bu katkılar;

1

Selanik'te farklı milletlerin bir arada yaşaması Mustafa Kemal'de farklı düşüncelere karşı hoşgörülü olmayı öğretmiştir.

2

Selanik'te yaşayan farklı milletlerin azınlık isyanları sonucunda Osmanlı'ya karşı ayaklanması Mustafa Kemal'de milliyetçilik duygusunu oluşturdu.

3

Selanik Avrupa'da meydana gelen değişimlerden anında haberdar oluyordu. Bu da Mustafa Kemal'in yeniliklere açık birisi olmasını sağladı.

4

Selanik'te farklı milletlerin bir arada yaşaması ile Mustafa Kemal değişik kültürleri tanıma ve öğrenme fırsatını yakalamıştır.

• MUSTAFA KEMAL'İN EĞİTİM HAYATI

Osmanlı'da dini eğitim veren medreseler, batı tarzında açılan modern okullar, azınlıkların ve yabancıların açmış oldukları okullar nedeni ile Osmanlı'da eğitim öğretim birliği yoktu. Mustafa Kemal sırasıyla aşağıdaki okullarda eğitim görmüştür.

1886	1886	1893	1893	1896	1899	1902
Mahalle Mektebi	Şemsi Efendi Mektebi	Selanik Mülkiye Rüştiyesi	Selanik Askeri Rüştiyesi	Manastır Askeri İdadisi	İstanbul Harp Okulu	İstanbul Harp Akademisi

• **MUSTAFA KEMAL'İN ÖĞRENİM GÖRDÜĞÜ OKULLAR**

**1) Mahalle
Mektebi
1886**

Mustafa okul çağına geldiği vakit annesi Zübeyde Hanım Mustafa'nın dedesi gibi hoca olmasını istiyordu, babası ise onun daha modern eğitim veren Şemsi Efendi Okuluna gitmesini istemesi nedeniyle aile arasında fikir ayrılığı yaşansa da Ali Rıza Bey eşini kırmayıp Mustafa'yı mahalle mektebine yazdırdı.

**2) Şemsi
Efendi
Mektebi
1886**

Mahalle Mektebinde gitmek istemediğini belirten Mustafa'nın bu okula gönülsüz gittiğini gören babası Ali Rıza Bey, Mustafa'yı yeni açılan ve daha modern bir eğitim veren Şemsi Efendi Mektebine kayıt ettirdi. Mustafa bu okula devam ederken Ali Rıza Bey'i kaybederek ve belli bir süre eğitime ara verecektir. Daha sonra Selanik'e döndükten sonra bu okula devam edip mezun olacaktır.

**3) Selanik
Mülkiye
Rüştiyesi
1893**

Osmanlıdaki Rüştiye günümüzdeki ortaokuldur. Mustafa komşuları Binbaşı Kadri Bey'in oğlunu üniformalı gördükçe bir gün kendisinin de askeri bir okulda okuyacağını ve subay olacağını hayal ediyordu. Ama annesi oğlunun asker olmasını istemiyordu. Mustafa annesinden gizlice girdiği askeri sınavı kazanmış ve Askeri Rüştiyeye kayıt yaptırmak için Mülkiye Rüştiyesindeki eğitimini tamamlamadan okuldan ayrılmıştır.

**4) Selanik
Askeri
Rüştiyesi
1893**

Mustafa çok istediği askerlik mesleğinin ilk adımını bu okulla atmış oldu. Askeri Rüştiye'de zekası ile hemen herkesin dikkati çeken Mustafa'nın okulda en çok sevdiği ders matematik olmuştur. Matematik öğretmeni ile aynı adı taşımasından dolayı öğretmeni ona Kemal ismini vermiştir. Artık çevresinde Mustafa Kemal olarak çağırılacaktır.

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

5) Manastır
Askeri
İdadisi
1896

Osmanlıda İdadinin günümüzdeki karşılığı lisedir. Mustafa Kemal lise öğrenimi için Manastır Askeri İdadinin sınavlarına girerek başarıyla kazanmıştır. Mustafa Kemal lise döneminde tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey sayesinde tarih ve en yakın arkadaşı Ömer Naci'den etkilenerek edebiyat derslerine merak salmaya başladı.

Mustafa Kemal idadide iken yerli ve özellikle de Fransız yabancı düşünürlerin eserlerini okumaya başladı. Osmanlı'nın azınlıklara söz geçiremeyecek durumda olması onu bir hayli üzüyordu. İdadi yıllarında Mustafa Kemal 1897 Türk-Yunan (DÖMEKE) Savaşına katılmak üzere arkadaşlarıyla beraber okuldan kaçmış ve çok geçmeden okula geri döndürülmüşlerdir. Yine İdadi yıllarında Fransızcasını geliştirmeyi de ihmal etmemiştir.

- Mustafa Kemal'in Dömeke Savaşı'na katılmak istemesi onun Vatansever ve Milliyetçi özelliğini ortaya koyar.

6) İstanbul
Harp
Okulu
1899

İstanbul hem geleneksel hem de modern bir şehirdi. Mustafa Kemal Manastır Askeri İdadisini birincilikle bitirerek İstanbul Harp Okuluna başlamıştır. Manastır Askeri İdadisinde edindiği bilgileri bu okulda arkadaşlarına aktarmaya başladı. Ayrıca arkadaşları ile beraber gazete çıkaran Mustafa Kemal Harp Okulundan 1902 yılında Teğmen olarak mezun olmuştur.

7) İstanbul
Harp
Akademisi
1902

Harp okulundan sonra Kurmaylık sınavını kazanan Mustafa Kemal artık askeri eğitimini Akademide sürdürecektir. Derslerinin yanı sıra vatan, millet ve Türklük duyguları ile memleketin durumunu görüşmek üzere sık sık arkadaşları ile toplantılar yapıyordu. Mustafa Kemal 1905 yılında Akademiden Kurmay Yüzbaşı olarak mezun olmuş ve ilk görev yeri olan Şam 5. orduya atanmıştır.

ETKİNLİK - 1

Aşağıda Mustafa Kemal'in okuduğu okullar ve bu okullara ait bilgilere yer verilmiştir. Okullara ait açıklamaların yer aldığı elmalara ait numaraları uygun sepete yerleştirelim.

a
Babasının istediği modern araç gereçlerle donatılmış okuldur.

b
İlk defa askeri eğitime başladığı ve Mustafa Kemal olarak mezun olduğu okuldur.

c
Annesinin isteği ile gittiği geleneksel eğitim veren okuldur.

ç
1902 yılında teğmen olarak mezun olduğu okuldur.

d
1905 yılında kurmay yüzbaşı olarak mezun olduğu okuldur.

e
Tarihe ve edebiyata ilgi duyduğu, yerli ve yabancı aydınlardan etkilendiği okuldur.

1
Mahalle Mektebi

2
Şemsi Efendi Mektebi

3
Selanik Askeri Rüştiyesi

4
Manastır Askeri İdadisi

5
Harp Okulu

6
Harp Akademisi

ETKİNLİK - 2

Mustafa Kemal ile alakalı metinleri okuyalım. Bu metinlerde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliği anlatılmış ise altına yazalım.

1

Mustafa Kemal, idadide öğrenci iken 1897 yılında Osmanlı - Yunan Savaşı patlak verir. Mustafa Kemal bu savaşa gönüllü olarak katılmak istese de öğrenci olduğu için katılamaz.

.....

2

Manastır Askeri İdadisinde Ömer Naci sayesinde edebiyata ve şiire ilgi duymaya başlar. Yerli ve yabancı düşünürlerin kitaplarını okur, Fransızcasını geliştirir.

.....

3

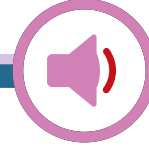
Mustafa Kemal, Harp Okulundan arkadaşı Arif'in "Kurmay subay olmazsan ne yaparsın?" sözüne karşılık "Seni bilmiyorum ama ben muhakkak kurmay subay olacağım." demiştir.

.....

4

Selanik Askeri Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün "Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım." demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağırlığı gitti. Birden kalktı "Ben daha iyi yaparım." dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi oldu.

.....

1. “Manastır Askeri İdadisinde Fransızcada geri idim. Öğretmen benimle çok ilgilenmiyor, sadece bana uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar çok gücüme gitti. İlk ev izni zamanında çözüm aradım. İki üç ay gizlice Frerler Okulunun özel sınıfına gittim. Böylece okulda-kilerden daha fazla Fransızca öğrendim.”

Mustafa Kemal’in bu sözünde hangi kişilik özelliği ön plandadır?

- A) Kararlılık B) Liderlik
C) Teşkilatçılık D) Açık Sözlülük

2. Annesi, Mustafa Kemal’in geleneksel eğitim veren Mahalle Mektebine gitmesini isterken babası modern araç ve gereçlerle donatılmış Şemsi Efendi Mektebine gitmesini istiyordu. Mustafa Kemal önce annesinin istediği Mahalle Mektebi’ne gitti.

Bu bilgilere göre hangisine ulaşılır?

- A) Osmanlı eğitim sisteminde birlik yoktur.
B) Şemsi Efendi Mektebi devrin en modern okuludur.
C) Mahalle mektebinde sadece dini eğitim verilirdi.
D) Mustafa Kemal, istediği okullarda eğitim görmüştür.

3. Sivil okulda okumak istemeyen Mustafa Kemal, annesinden habersiz askeri rüştiye sınavlarına girdi. Başarılı olunca annesinin rızasını alarak askeri rüştiyeye kaydını yaptırdı.

Bu davranışı Mustafa Kemal’in hangi kişisel özelliğe sahip olduğunu gösterir?

- A) Liderlik B) Kararlılık
C) Çok Yönlülük D) Örgütleyicilik

4. Tabloda Mustafa Kemal’in bulunduğu şehirler ile bu şehirlerde öğrenim gördüğü okullara sırasıyla yer verilmiştir.

Şehirler	Eğitim Gördüğü Okullar
Selanik	Mahalle Mektebi
	Şemsi Efendi Mektebi
	Mülkiye Rüştiyesi
Manastır	Askeri Rüştiye
	Askeri İdadi
İstanbul	Harp Okulu
	Harp Akademisi

Tablodaki bilgilere göre hangisine ulaşamaz?

- A) Farklı şehirlerde eğitim görmüştür.
B) Askeri eğitimine Selanik’te başlamıştır.
C) Eğitimini İstanbul’da tamamlamıştır.
D) Okuduğu okulları kendi tercih etmiştir.

5. • Farklı dine ve ırka sahip insanlar bir arada yaşardı.
• Osmanlı Devleti’nin Rumeli’de yer alan önemli bir liman kentiydi.
• Avrupa ile demir yolu bağlantısı vardı.

Bu bilgilerde Selanik’in hangi yönüne vurgu yapıldığı söylenemez?

- A) Ulaşım B) Kültürel
C) Ekonomik D) Askeri

6. Mustafa Kemal’in doğduğu ve öğrenim hayatına başladığı Selanik, Osmanlı Devleti’nin önemli bir liman şehriydi. Avrupa ile demiryolu bağlantısı vardı. Ayrıca çeşitli dine ve etnik yapıya sahip insanlar bir arada yaşardı.

Bu bilgiye göre Selanik ile ilgili hangisine ulaşamaz?

- A) Batı ile etkileşim halindedir.
B) Farklı kültürler bir arada yaşamıştır.
C) Mustafa Kemal eğitim hayatını bu şehirde tamamlamıştır.
D) Mustafa Kemal’in çocukluğunun geçtiği şehirdir.

1. Manastır Askeri İdadisinde Tarih Öğretmeni Kolağası Mehmet Tevfik Bey'in bilgisi Mustafa Kemal'de tarihe karşı ilgi uyandırmıştır. Mustafa Kemal, Mehmet Tevfik Bey için "Kendisine minnet borcum var, bana yeni bir ufuk açtı." demiştir. Mustafa Kemal'in idadide başlayan bu tarih sevgisi, hayatı boyunca devam etmiştir.

Bu bilgilere göre tarih sevgisi Mustafa Kemal'in hayatında;

- I. Vatanını ve milletini sevmesi
- II. Milli tarih bilincinin oluşması
- III. Ulusal egemenliği benimsemesi

yönlerden hangilerine katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Mustafa Kemal'in komşusu Kadri Beyin oğlu askeri rüştiyeye gidiyordu. Onu gördükçe askeri elbise giymeye hevesleniyordu. Bunun üzerine gizlice askeri rüştiye sınavlarına girdi ve başarılı oldu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in meslek seçiminde;

- I. Ailesi
- II. Kendi isteği
- III. Bulunduğu çevre

durumlardan hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

2. Mustafa Kemal, Manastır Askeri İdadisini bitirdikten sonra 1899 yılında İstanbul Harp Okuluna başladı. Bu okulda Batı'daki gelişmeleri takip etmek için Avrupa'dan dergiler getiriyordu. Bir taraftan da ülke sorunlarıyla yakından ilgileniyordu. Ayrıca kaldığı pansiyonda Fransızca eğitim aldı. Bu okuldan öğretmen olarak 1902 yılında mezun oldu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili hangisine ulaşamaz?

- A) İç ve dış gelişmelerle ilgilenmiştir.
- B) Farklı şehirlerde eğitim görmüştür.
- C) Yabancı dil eğitimine önem vermiştir.
- D) Okulun en başarılı öğrencisidir.

4.

Milliyetçilik	Fransız İhtilali'nden sonra dünyaya yayıldı. Her milletin ayrı devlet kurmasını öngörüyordu.	
Selanik	I.	19. yüzyıl sonlarında Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de yer alan gelişmiş bir liman kentiydi.
	II.	Avrupa ile kara ve deniz yolu bağlantısı vardı.
	III.	Avrupa'daki birçok fikir akımı yayılma imkanı bulurdu.
	IV.	Şehirde din, dil ve ırkı farklı insanlar bir arada yaşardı.

Selanik'in kaç numaralı özelliği şehirde milliyetçi isyanların yaşanmasına sebep olmuştur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

1. Askeri ortaokulu bitirdiğim zaman merakım oldukça ileri gitmişti. Manastır Askeri İdadisinde matematik pek kolay geldi. Bununla uğraşmayı sürdürdüm. Ancak Fransızca 'da geri idim. Öğretmen benimle pek uğraşmıyor, acı uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar benim çok gücüme gitti. İlk ev izninde bu duruma çözüm aradım. İki, üç ay gizlice Frerler Okulunun özel sınıfına devam ettim. Böylece okul derslerine oranla daha fazla derecede Fransızca öğrendim.

Mustafa Kemal'in bu sözü ile ilgili yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Azimli ve kararlı bir tutum sergilemiştir.
B) Yaşadığı olumsuz durumu fırsata çevirmiştir.
C) Yabancı dil sorununu kendi çabalarıyla çözmüştür.
D) Matematik dersine merakı idadide başlamıştır.

2. Selanik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün "Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım." demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa kendini ortaya atmaya cesaret edemedi. Fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağırına gitti. Birden kalktı "Ben daha iyi yaparım." dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi oldu.

Bu olay Mustafa Kemal'in;

- I. Liderlik
II. Cesaretlilik
III. Örgütleyicilik

kişisel özelliklerinden hangileri ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

3. Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarının geçtiği Selanik şehri, 19. yüzyıl sonlarında Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de yer alan gelişmiş bir liman kentiydi. Avrupa ile kara ve deniz yolu bağlantısı olması şehrin bir çok kültüre ev sahipliği yapmasına sebep oldu. Şehirde din, dil ve ırkı farklı insanlar bir arada yaşardı. Şehrin bu özelliği Mustafa Kemal'in farklı milletlerin yaşam biçimlerini ve inançlarını tanıma fırsatı bulmasını sağladı.

Bu bilgilerde Selanik ile ilgili;

- I. Çok uluslu yapıya sahip bir şehirdi.
II. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki en gelişmiş şehriydi.
III. Mustafa Kemal'in düşünce hayatının gelişmesine katkı sağladı.

çıkarımlardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

KÖF
KONU
ÖĞRENME
FÖYÜ

03

Adı : Soyadı :

Mustafa Kemal'in Fikir Hayatı

1

Doğup büyüdüğü ortam

2

Yaşadığı dönemde meydana gelen olaylar ve savaşlar

3

Öğretmen ve arkadaşları

4

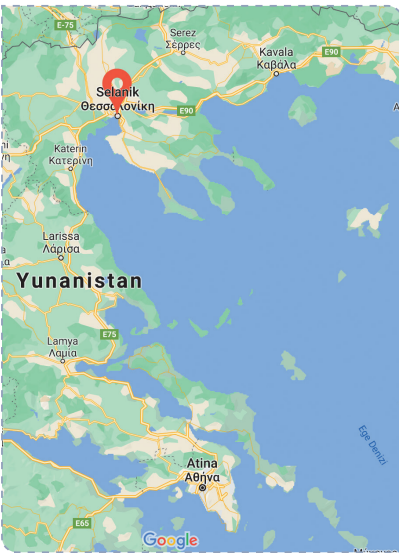
Türk ve yabancı düşünürler

5

Osmanlı Devleti'nin durumu

1 - DOĞUP BÜYÜDÜĞÜ ORTAM

Selanik çok uluslu bir şehirdi. Bu durum Mustafa Kemal'de

Farklılıklara saygılı olma düşüncesini geliştirmiştir.

Bağımsızlık isyanlarının çıkması Mustafa Kemal'de milliyetçilik duygusunun ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Ulaşım ağı sayesinde Avrupa'daki bilgiler ve yeniliklere hızlı bir şekilde ulaşabilmiştir.

Gazete ve dergiler sayesinde Avrupa'daki yeni fikir ve düşünceleri öğrenme imkanı bulmuştur.

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

2 - YAŞADIĞI DÖNEMDE MEYDANA GELEN OLAYLAR

1-
Fransız İhtilali

Fransız İhtilali Mustafa Kemal'i hürriyet, eşitlik, adalet, insan hakları gibi konularda etkilemiştir.

2-
Türk Yunan Savaşı

1897 Türk Yunan (Dömeke) Savaşı'na katılmak için Mustafa Kemal'in okuldan kaçması onu vatansever ve milliyetçilik duyguları bakımından etkilemiştir.

3-
31 Mart Vakası

Bu isyanı bastırması ile Mustafa Kemal'in yenilikçi biri olduğunu ve halkın yönetime katılmasının gerekliliğine inandığını görmekteyiz.

3 - ÖĞRETMEN VE ARKADAŞLARI

Ömer Naci

Mustafa Kemal'i edebiyat ve güzel konuşma (hitabet) alanında etkilemiştir.

Mehmet Tevfik Bey

Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bey Mustafa Kemal'i tarih sevgisi ve tarih bilinci konusunda etkilemiştir.

Mehmet Asım Efendi

Öğretmeni Mehmet Asım Efendi onun edebiyat yerine askerlik mesleğine yönelmesini sağlamıştır.

Yüzbaşı
Nakiyüddin Bey

Mustafa Kemal'in Fransızca öğrenmesi istemiştir.

4 - TÜRK VE YABANCI DÜŞÜNÜRLER

Vatan Şairi Namık Kemal, Mustafa Kemal'i vatan ve millet sevgisi üzerine etkilemiştir.

Mehmet Emin Yurdakul Mustafa Kemal'i milliyetçilik, milli birlik ve beraberlik konuları üzerine etkilemiştir.

Tevfik Fikret, Mustafa Kemal'i insan hakları, çağdaşlık ve batıcılık üzerine etkilemiştir.

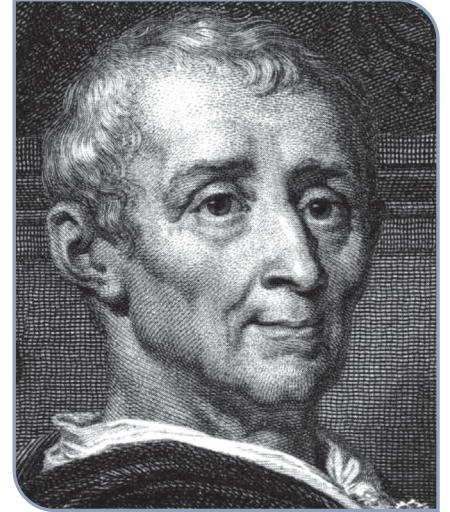
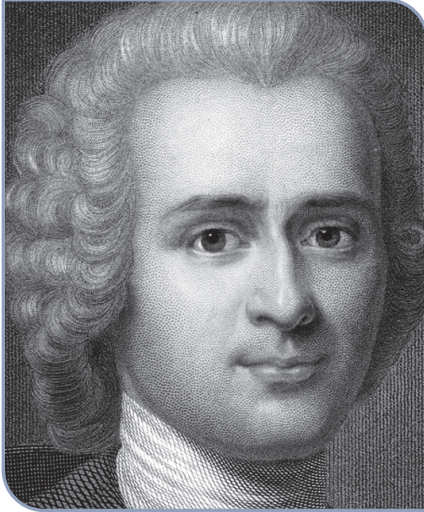

Ziya Gökalp, Mustafa Kemal'i dayanışma, Türkçülük ve Türk milliyetçiliği gibi konular üzerine etkilemiştir.

SESİYANLARI

SESİYANLARI

J. J. Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi yazarların eserlerini okuyan Mustafa Kemal onlardan hürriyet, eşitlik, adalet, insan hakları, egemenlik, demokrasi, hukuk devleti gibi konulardan etkilenmiştir.

5 - OSMANLI DEVLETİ'NİN DURUMU

1900'lü Yılların Başında
Osmanlı Devleti Haritası

- Avusturya-Macaristan'ın aldığı yerler (1699 - 1908)
- Rusya'nın aldığı yerler (1699-1878)
- İran'ın aldığı yerler (1639)
- İngiltere'nin aldığı yerler (1878-1882)
- İtalya'nın aldığı yerler (1912)
- Fransa'nın aldığı yerler (1830-1881)
- Balkan Devletleri'nin kurulduğu bölge (1829-1913)
- Osmanlı Devleti'nin 1913 yılındaki sınırları

1. Osmanlı Devleti Fransız İhtilali'nin yaymış olduğu milliyetçilik isyanları ile sıkıntılı bir sürece girdi.
2. Topraklarımız sömürge devletlerinin gözlerini diktikleri bir alan olmaya başladı
3. Giderek ekonomisi bozulan devletimiz dış borçları ödeyemeyecek duruma gelince ekonomimiz yabancı devletlerini kontrolüne geçti.
4. Osmanlı Devleti'nin ve milletimizin düştüğü bu durumdan üzülerken etkilenen Mustafa Kemal çözüm yolları aramış ve arkadaşları ile bu anlamda sık sık toplantılar yaparak durumu görüşmüşlerdir.